

﴿ فیض یزدان ﴾

ترجمہ

﴿ نصیحة الاخوان ﴾

یو کتاب عربی برقصیدہ نک ترجمہ سید ز
اخلاق و نصائح اوزرینہ یاباشد

﴿ ذہنی افندیك اثریدر ﴾

طبع و نشر حق انکدر

معارف نظارت حلیہ سنک رخصتیلہ

شیخ یحیی افندی مطبعہ سندہ طبع او نمشد

صاحب تاریخ عمر بن الوردینک (نصیحة الاخوان) عنوانیله
 مشتهر اولان قصیده لامیه سی یتشیدی ایات ناصحه دن عبارت
 برقصیده بهیه اوله رق لسانمه نقل وترجه ده نورسید کاعز
 ایچون لفظی ومعنوی فوائد حصولی مأمول بولدیغندن قصیده
 مرقومه بی همیان بروفق مأمول نصیح نورسان ضمننده ایاتنک
 معنای مطابقیلری التزام اولنیه رق زیرلینه بالکن حاصل
 معناری یازلق و بعض ایجاب ایدن محملارینه اضافه کلام اولنق
 اوزره ترکیه به تمامها ترجمه و امر ترجمه اکثریاصباحلری شروق
 شمس زماننده فیضلی وقتلرده واقع اولغله نامنی (فیض یزدان)
 تسمیه ایلدم . بو قصیده نك « فتح الرحمن » اسمنده برده عربی
 شرحی موجود و مطبوع اولوب فقط بتون مالایهنی ایله مملو
 اولدیغندن اکامراجمت ایتم ایسه ده مبالات ایلدم و بحول
 الله تعالی قصیده نك كرك شرح و ایضاخنه و كرك تمة نصائحنه
 متعلق اندن احسن افاده لرایتدم . و اعراپله محتاج توضیح
 اولان مفرداتی کوستردم و منه التوفیق . الفقیرالی الله
 محمد ذهنی

﴿ قال رحمه الله تعالى ﴾

(۱)

اعْتَرَلَ ذَكَرَ الْغَوَائِي وَالْغَزَلَ * وَقِلِ الْفَصْلَ وَجَانِبَ مِنْ هَزَلٍ

ذکر جمانل نسایی وانرله تشبیب و تغزلی بر طرف ایدوب
حق سو یله . و راستکو اولمیان کیمسه دن مجانبت ایله .

(غوانی لفظی غایه نك جمعیدر . غایه « دیو حسن ذاتیسی
جهتیه . زیب و آرایشہ احتیاجی اولمیان خاتونه دیرلر « اغانی »
نسخه لری غلطدر .

شعراى عربك عادتى قصائده ابتدا محبوبه معشوقه سنى مدح
و وصف ایدوب میانه زنده در کار اولان بعض مواد و ماجرای
یاد ایلمکدر که بو کاعر بیده « نسیب » و اصطلاح اهل بدیعده
« تشبیب » تعبیر ایدرلر . غزل و تغزل دخی او معنایه در .
(فصل) لفظی بوراده وصف قرآن حقنیده وارد اولان
معنایه در که حق ایله باطل بیننی فاصل دیمک اوله رق هزل
و ناصواب مقابلیدر)

(۲)

وَدَعَ الذِّكْرَى لَيَّامِ الصَّبَا * فَلَا يَأْمُ الصَّبَا نَجْمِ افَلَّ

خفت و سفاهت ایله کچن دلی قانلیق هنکامنی خاطرله که
او کونلر باتمش بر ییلدزدیمکدر .

(ودع کله سنده و او عاطفه اولوب دع لفظی ترک ایت معناسنه
امر در (افل) غیوبت معناسنه اولان افولدن فعل ماضیدر)
(۳)

از اَحلی عِيشَةٍ قَضَيْتَهَا * ذَهَبَتْ لَذَائِهَا وَالْاِثْمُ حَلَّ

ارتکاب سینات ایله امر ار ایتش اولدیغک مدت حیاتیته نک
اک لذیذینک پیله شمعی لذتی کیدوب یا لکز نکاهی قالمشدر .

(قضیت کله سی برنسنه بی مأمول او زره احراز ایدوب انعام
واکمال ایملک معناسنه اولان تقضیه دن ماضی مخاطبدر)
(۴)

وَاتْرِكِ الْعَادَةَ لِاتِحْفَلِ بِهَا * نَمَسِ فِي عِزِّ وَتَرْفَعِ وَبِجَلِّ

محبوبه یه محبت و مبالاتی ترک ایله که عزت و رفعت بو اوب توقیر
واجلال اولنه سین .

(عاده) شول محبوبه یه دینور که نازک و ناعم اولغله نه مال نورسته
کی هر طرفه تمایل ایدرک بورر اوله (لاتحفل بها) سن انی قایر مه

دیمکدر (تمس) کلمه سی تصیر معناسنه در که فی الاصل اخشاملق
 دیمک اولان امسادن مخاطب بجز ومدر
 زمره نسا زینت دنیا دیمک اولغله انلرله کثرت الفت وحقلمنده
 شدت مبالات و مخاندت جهت حلالدن دخی اولسه برنیجه تمات
 و ترتیباتی استتباع ایده جکی و بناء علیه اکتساب معرفت
 و مزیت امرنده اقتضا ایده جک سرمایه بالطبع او یولده
 استهلاک ایدیله جکی جهتنله طلب معالی قیدنده اولان و عزت
 نفسی اخلال ایتک استمیان مردک او طرفدن امساک نفس
 ایتسی ایجاب ایدر)

(۵)

وَاللهَ عَنِ آتٍ لَهُوَ اطَّرَبْتُ * وَعَنِ الْأَمْرِ دَمْرِيحِ الْكَفَلِ

انسانه طیش و طرب و یرن بالجمله اسباب لهو و لعبی و ساده
 رویان خوب اندامانی بشقه برشیله مشغول اوله رقی اونت .

(واله کلمه سنده و او عاطفه در (اله) لفظی همزه نک کسری
 لامک ساکونی هانک فتحی ایله برشیللی بتون بتونه اونتوب واز
 کچمک معناسندن امر در (مریح الکفل) ترکیبده کفل
 قیج و صاغری معناسنه در (مریح) دخی چالقاسبق
 و حرکت ایتک دیمک اولان ارتباجدن اسم فاعلدر)

(٦)

ان تَبَدَّى تَنكِيفَ شَمْسِ الضُّحَى * وَاِذَا مَا سَ يَزُرِّي بِالْاَسَلِ

او یله دلبر که ظهور وانکشفافنده ضیای شمس تابانه و عمایل
وزفتارنده نیرکان ونونها لانه نقص و خلل ویرر .

(ماس صالمتق معناسنه اولان مینس ومیسان مصدر لرندن
فعل ماضی و (یزری) تقصیر و تهاون ایتک معناسنه اولان
ازرادن مضارعدر (اسل) مزرراق فارغیاری دیمکدر)

(٧)

زَادَ اِنْ قِسْنَاهُ بِالْبَدْرِ سَنًا * اَوْعَدْنَا هُ بِغَصْنٍ فَاَعْتَدَلَّ

رونق جمالنی بدر اولمش آیه قیاس ایتسه ک بونک نوری فاضل
وقدو قاتمجه کند یسنی برفدانه مساوی طونسه ق همان
معادل اولور .

(٨)

وَافْتَكِرْ فِي مَتَهَى حَسَنِ الدِّي * اَنْتَ تَهْوَاهُ اِبْجِدْ اَمْرًا جَلِيلًا

افتساده محبتی اولدیغک شخصک منتهای حسنی تفکر ایله
بر امر حقیر بولور سین .

(تهواه تجبه معنا سنده در (جلال) قحتمین ایله اضداددن
 اوله رق کبیر و صغیر و عظیم و حقیر معنایینه موضوع ایسه ده
 بوراده متبینک (ع) « جلالا کبابی فلیک التبریح » قوانده
 اولدیغنک خلافتیه اوله رق معنای ثانی مراددز . و آخرینک
 سکونی لغت ربیعیه مبنیدر)

(۹)

وَاهْجِرِ الْحَمْرَةَ اِنْ كُنْتَ فَتًی * كَيْفَ يَسْعَى فِيْ جَنُوْنٍ مِّنْ عَقْلٍ

اگر سن حقیقه برمز دفتو تکار ایسه ک مسکراتدن مجانبت ایله
 عقلی اولان کیمسه جنونه نه کونه سعی وهوس ایله .

(سر خوشاغک جنون نوعندن اولدیغی انکار اولنور حالاتدن
 دکادر . وقتیه عربستانده بر سر خوش اننه ایشیوب آبدست
 آلور طرز یله « الحمد لله الذی جعل الاسلام نورا والماء طهورا »
 دیهرک بولنی یوزینه سوردیکی موثوق به کتابلرده کورلشدر .
 عباس بن مرداس جنابلرینه که مؤلفه قلوب اصحا بدندر –
 وقت جاهلیته « شراب نیچون ایچمز سین که اوسنک جسارتکی
 آرتیرر » دیمش لر جواننده « بن موجب جهل وسفه اوله جق
 شیئی الم ایله الوب قرغه قویه مم . وقوم وعشیرتمک سیدی ایکن
 سفیهی اوله مم » دیمشدر اه ایچکی ماده سی سائر معاصی به

مقیس اولیوب بونک کثرت اشتغالیله انسانده ادمان وانهمساک
 حصولی خاصه سکری ایجابندن اوله رق بونده زنا ولواطه مثلاً
 اجراسیله انسانه فتور دکل شوق وخبور حاصل اوله کلدیکی
 جهتهله مداومی اولانلرالی آخر الغمر کندیلمیرینی اله میهرق
 وبالطبع برفضیات و آخرت دوشمنکه وقتلری اوله میهرق عمر
 عزیزلرینی اوله شایان تأسف برحالده افنا ایتمکده درلر .
 قالدیکه مآل نظمه خری هر نوع مسکراته تعمیماً ترجمه من
 مخامره عقل معناسی اوانواعک هپسنده موجود اولدیغی
 اعتبارینه ومذهب شافعی یه مبنیدر که عقله امس اولان
 وبطریق التمثیل مقامه اوفق بولانان ده بودر . و بونک اثبات اللغة
 بالقیاس قیلندن اولدیغی تفسیر کبیرک جلد اولندن یدی
 یوز الی یدنجی صحیفه نک صدرنده مصرح ومثبتدر)

(۱۰)

وَاتَّقِ اللَّهَ فَنَقْوَى اللَّهَ مَا * جَاوَرَتْ قَلْبَ امْرِئٍ الْاَوْصَل

وجناب حقدن اتقا ایت که زهد وتقوی کیمک قلبنده قرار کیر
 اولدی ایسه او کیمسه لابد واصل سمر منزل مقصود اولدی .

(۱۱)

لَيْسَ مَنْ يَقْطَعُ طَرَفًا بَطَلًا * اِنَّمَا مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ الْبَطَلُ

بها در قطع طریق ایدن دکل بلکه جناب حقدن اتقا ایدوب
نفسنک مشته هیاتنه سد راه ممانعت اولاندر .

(قطع طریق رهزنک ایتمکن عبارتدر (بطل) بهادر دیمکدر
(تقوی) کله سی فرط صیانت دیمک اولان وقایه دن مشتق
اوله رقی انسان کند یسنی آخرتجه مضر اوله جق شیلردن
قور یق واسرکمک معناسنه در . بناء علیه نفسنی مضرات
ومهالک اخرویه دن وقایه ضمننده نواهدن اجتناب و اوامر
شرعیه به امثال ایدن کیمسه به (متقی) تعبیر اولنور . اوامر
ونواهدنک ایسه انواع وافرادی اولوب اوله (آمنت) مضمونه
ایمان وثابا اعماله تشبث ایتمک مثلاً طهارت ایتلک . و ما کولات
وملبوساتجه شرع شریفک تعیین بیوردیغی نظافت اوزره
اولق . و آبدست المق . وغسل ایتمک . و فرضاً و نافله نماز
قیلوب اوروج طومتق . وزکات و صدقه و یرمک . و حج ایتلک .
وامر تعیشجه اقتصاد و قناعت اوزره اولق . والدن کلدیکی
قدر خلقه ایتلک ایدوب ایش بتورمک . اوامر قسمندن .
ومعاذالله تعالی جناب حتی ویا آخرت وانبیایی انکار ایتلک .
و بغیر حتی آدم اولدرمک . وزنا یا خود لواطه ویا خیر سزاق
ایتلک . و تکالیف دینییه بی ترک ایتلک . و ایچکی ایچمک . و فائض
یتلک . وشوکا بوکا وخصه و صیله اهل عرض خاتونلره افترا و بهتان

ایمک . و غمازلق و آدم چکشدر بچیلک و دل آزار لاق
 ایتمک . و خلیقک حقنی یمک . و یاساُر کونه ظلم و غدر ایمک .
 نواهی نوعندندر . بونلردن اجتناب ایتملی و اولکیلری الدن
 کلدیکی مرتبه اجرا ایلمیدر . انسان کفر و انکار طرفنده
 اولیوبده بحسب البشریه بعض نواهییده بولنمش ایسه توبه
 و ندامت ایدوب انلردن بالکلیه رجوع و عفو و غفرانی ایچون
 جناب ارحم الراحمین نیاز و خضوع قلبی حقنده باعث نجات
 و توبه ایتموب کناهده اصرار و ثبات ایمک عین هلاکدر . برده
 کنهاک حقوق عباد طوقن قسملرنده بالکرتوبه کافی
 اولیوب اصحابیه حلاللشمتی کر کدر)

(۱۲)

صَدِيقِ الشَّرْعِ وَلَا تَرْكُزِ إِلَى * رَجُلٍ يَرُصِدُ فِي اللَّيْلِ زَحْلَ

شرع شریفی تصدیق ایت . کجه لری زحل ییلدیزینه کوز
 دیکوب طوران کیمسه به (یعنی منجماره) میل و اعتماد ایتمه .

(لاترکن برنسنده صمیمی میل ایتمک معناسنه اولان رکوندن
 نهی حاضر در (یرصد) کله سی برشی مطمح نظر ایدوب
 کوزتمک دیمک اولان رصددن مضارع غائبدر
 (زحل) بر معروف ییلدیرک اسمیدر . ناظم مجرد اعتبار قافییه به

مبنی زحلی ذکر ایتشدر یوقسه کواکب مرصوده اندن
عبارت دکادر

منجم سوزیله اوطوزوب فالتمق واشرف ساعت قولامق مدبر
اللیل والنهار اولان جناب واحد قهاره عدم امنیت ونا تسلیت
دیمک اوله رق مسلمانغه یاقشور شی اولیوب بونک الک فناسی
فال ویلدیره با قدرمق وبا قیچی یه کتمکدر که بونلرک عقل
وایمان دأره سنده اصلا یری یوقدر . بر حدیث شریفده
« من أتى عرفا أو كاهنا فصدقه بما يقول فقد كفر بما نزل علی
محمد » یورلشدر که (معناسی) هر کیم با قیچی یه یا خود
اوله جنی خبر و یر یچی یه کیدوب سو یلدیکنی تصدیق ایدرسه
بکا نازل اولان کتاب و شرع الهی انکار و تکذیب ایتش
اولور دیمکدر .

اوت آسمانه چشم عبرت ایله باقوب خالق اولان ربمزن تعالی
و تقدس حضرتلرینک قدرت و عظمتنی تفکر ایتک . وزینت
سما اولان کواکبه دخی سیر و موقعلرینه نشان امعان قوبه رق
قارده در یاده انلرله یول بوله بیلکه و یا خود کتاب وار باندن
او قویوب او کر نمکه سعی و همت ایلک مستحباتدن اولوب
حقننده « تعلموا من النجوم ما تهتدون به فی ظلمات البر والبحر
ثم اتوها » یورلشدر (یعنی) سزنجومدن برو بحرک قرانلقارنده

یولدن آز میوب طوغری کیده بیله جکگز مقدری تعلم ایدک
و او مقدار ایله اکتفا ایلیک دیکدر (

(۱۳)

حَارِتِ الْاَفْكَارِ فِي قُدْرَةٍ مِّنْ * قَدْ هَدَانَا سَبِيلَنَا عَزَّ وَجَلَّ

بزمعشر مخلوقاتک تدبیر معاش (ومعاد) مزجه اولان یول
واصوله برلری سوق بیوران ذات اجل واعلانک درک
درجه قوت و قدرتنده عقلمار حیرتده قالشدر .

(شارح بو بیتک ما آنه هیچ وارمه مامشدره بوراده کی (هدایت)
سوره طه ایله سوره اعلاده واقع « ربنا الذی اعطى کل شیء
خلقه ثم هدی » و استعین بالله « سبح اسم ربك الاعلی الذی خلق
فسوی والذی قدر فهدی » آیت جلیله لرنده اولدیغی کی
اجسام مخلوقده ابداع قوای مدرکه و متحرکه معناسنه درکه
غیر از ملک هر جنس مخلوقک بیک و ایچمک و چفتلشمک
و بالخاصه نوع انسانک بونلردن فضله اوله رق کینوب قوشامق
و تمیم او ازم تعیش و تجملا تیچون طاغلردن و قرلردن معدنلر
ود کزلردن اینجولر و سونکر و صدقلر استخراج ایتمک و برقاچ
نوع شبئی بریره کتوروب کیمندن طعاملر و کیمندن دوار یا پیق
کی شیلره بونلوب یول بولسی کیفیتی دیکدر بومعنی اهل تفسیرک

افاده لرینه کوره ترکیب قوالب وابداندن عبارت اولان خلق امرندن مؤخر واکامترتب اولوب ذکر اولئان ایکی نص جلیلدن مستفاد اولان بو در که جناب صنایع عالم خلق وایجادینی اراده بیوردیغی ذی روحک ابتداء قالب و بدنی وجوده کتوروب بعده حیاتی دهها صکره بوادر اکتافی تودیع واحسان بیورر . بومعناجه هدیاتک انسانه اختصاصی اولیوب بلکه اصغر اجسام ذی حیات اولان سیوری سینکده بیله مصالح ذاتیه سنجه بومعنی مشاهدهدر . آری نیک بال یاغی اوزره اوزاق اوزاق پرله کیدوب وانواع ازهار ونباتدن اله جغنی اله رق ویرینی غائب ایتیه رک کلوب مهرة مهندسینی حیرته براقه جق برصورتله آلات وادواتسز التیشیر کوشه لی وهر بری دیگرینه تناسب وامتزاجلی خانه لر پیدا ایتسی خالقنک هدایت والهامی دکلدرده ندر . سوره تجلده فخر رازی دیر که هندسه جه ثابت اولمشدر که آری قووواننده کی خانه لر اشکال هندسیه دن مسدساتک غیری قنغی شکل و هیئتده یاپلمش اولسه ازلنده بوش برل قالمق ایجاب ایدوب ازلرینک بوش قالماسی اوخانه لرک لامحاله متساویته الاضلاع اشکال مسدسه اوزره اولسنه منوطدره ایدمی انصاف ایتکه برضعیف حیوان بویله بر حکمت بالغه بی فصل بولمشدر . آغره قسراغی ووروب اکا آشمغی و حاصل اولان ولده ممه به صالدرمغی عجب اکیم او کرتمشدر . براز دهها دوشنلسه بونک

نفوسه دخی اختصاصی اولیوب اعضانک هر برنده بیله بر خدمت
 و صلحتیه هدایت حص اولنور . الله طوتیق و ایاقده یوریمک
 و کوزده کورمک و قولاقده ایشتک خاصه سی واردر . خالق
 لم یزل حضرتلری الی بر ترکیب مخصوص اوزرینه یراته رق
 اکا قوه اخذ و بطشی تودیع بیورمش و ایاغی دخی کذلک
 بر بشقه طرز و ترتیده خلق و ایجاد بیور ره رق اکاده مشی و حرکت
 استعدادینی احسان بیور مشدر . کوز و قولاق دخی یونکا
 کوره در

نوع انسان که اصناف خلایق ایچنده مظهر تمامی صفات
 خالق بی انباز اولیق امتیاز فاخر بیله ممتاز بر صنف شریفدر
 خصوصی اوله رق انک برده اهتداء معادی و معنویسی واردر که
 اوده استعید بالله « والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا »
 نص جلیلله مجاهده یه معلقاً موعود اولمش بر هدایت
 و عنایتدر

(۱۴)

کَتَبَ الْمَوْتَ عَلَى الْخَلْقِ وَكَيْفَ * فَلَمِنْ جَمْعٍ وَافِيٍّ مِنْ دَوْلٍ

اودات اجل و اعلی مخلوقاتنه محو و مماتی تقدیر بیورمش و بناء
 علیه نقدر جمعیتلر تارومار و نیجه دولتلر رخنه پذیر تیار اولمشدر

(فل کله سی عسکری هزم و پریشان ایلمک معناسندن فعل ماضیدر
 قاف ایله قل نسخه لری غلطدر)

(۱۵)

این نمرود و کنعان و من * ملک الارض و ولی و عزل
 نمرود و کنعان و معموره جهانیه مانک اوله رق عزل و نصب ایدن
 بونجه پادشاهان نزه ده قالدی

(ولی کله سی بوراده برآدمه بر خدمت و اموری تی توجیه
 و تفویض ایلمک معناسنه اولان توایه دن فعل ماضیدر)

(۱۶)

این عاد این فرعون و من * رفع الاهرام من یسمع یخّل

عاد نزه ده - فرعون نزه ده - اهرامی بنا ایلیانلر نزه ده •

(من یسمع یخّل • قوی ناسک اخبار و معاینی ایشیدن حقلرنده
 سوء ظن ایدر ما آئنده بر مثلدر (یخّل) کله سی یظن معناسنه در که
 افعال قلوبنددر • بومثلی دولتلو سامی پاشا حضرتلری دخی
 لطفی تار یخنه سویلدکاری تقریضده ایراد ایلمشدر)

(۱۷)

این من سادوا و شادوا و بنوا * هلاک الکل فلم تغن القل

زده قالدی خلقه حکم و ریاست ایدن و محکم محکم بنار یاپان
 بونجه کیمسه لر - هب هلاک اولدی - یابدقلری بوجه بنارک
 کندیلرینه فائده سی اولدی .

(سادوا کلمه سی سوودد و سیادتدن و (شادوا) کرج ایله بنا
 یایمق معنا سنه اولان شیددن فعل ماضی جمع مذکر غائبدر
 (نمرود) حضرت ابراهیم عصرنده و « بابل » شهرنده برمت کبر
 پادشاه اولوب چوق یر لره حکم ایدر و کمال کبر و عظمتدن
 خالق السموات والارض اولان ربیسی تعالییه عبودیت و عبودیتی
 قبول ایتیوب کندی نفسنی الوهیت درجه سننده ذی مکنت
 ظن ایلر ایدی . حضرت ابراهیم علیه السلام کندیسنه
 نصیحت و ایمانه دعوت ایتدیکندن عظمتنه طوفنهرق مشار
 الیه حضرت تلری آتسه القا ایتدردی فقط حق سبحانه و تعالی
 حضرت تلری او آتشی مشار الیهه کویا کلستان و نمرود لعینک
 برسیوری سنک ایله دنیایی باشنه زندان ایلدی (کنعان)
 انک پدری اسمیر (عاد) دخی بوندن اوچ درت بیک سنه اول
 خطه ایمانیده طول و دراز حکم و حکومت ایتش بر جبار
 کیمسه در که عاد بن عوض بن ارم بن سام بن نوحدر حضرت
 هود علی نبینا و علیه السلام قومی انک نسلندندر بالخاصه
 بوکا و اتباعنه « عاد اولی » و قوم هود اولان عاد « عاد ثانیه »

دیرلر . انلره عاد اطلاق صاحب کشفک قولنجده بنی هاشمه
 «هاشم» اطلاق کبی پدر وجدلرینک اسملر بله کندیلرینه تسمیه
 قیلندندر . الله تعالی عاد اولابی اوزون بویلی و اوزون عمرلی
 پراشمیدی قوتلری و ثروت و معموریتلری زیاده ایدی فقط
 کفر و کفران اوزره اولوب نعمة اللهی بتلذکری و پیغمبرانی
 طایمقلری جهتله جناب حق کندیلرینی شدید شدید روزکارلر
 ايله هلاک ایلدی

(فرعون) لفظی مصره . مالک اولان کیمسه رک عنوان
 حکمدار یلری اولوب بوراده بالخاصه حضرت موسی علی نبینا
 و علیه السلامک زمان سعادتلرنده مصر ملکی بولانان شخص
 مراد در که معهود فرعوندر « انار بکم الاعلی » دیواللهلق
 دعواسندن دم اورر کن انجام کار بحر سوبشه غرق اولدی
 و لب دریاده لاشه سی کورلدی .

اهرامک بیانه کلنجه . بونلر مصرده واقع فرعون تپه لری دیدکاری
 بنال اولوب بانیلری حضرت ادريس النبي یاخود مصرک
 ملوک قدیمه سندن بری اولیق اوزره مختلف فیهدر . علومک
 طوفاندن محافظه سیچون بنا قلمشدر دیرلر

(۱۸)

این آریاب الحیجی اهل اتقی * این اهل العلم و القوم الاول

عقل و دانش از بابی بوجه عقلا و اهل تقوی و گذران ابدن
سائر قرون اولی نزه ده .

(حجی لفظی الی و زننده اوله رق عقل و فطنت معنایه در
(تقی) تقوی دیم کدر . شرح مطبوعک متننده بوکا بدل
« اهل النهی » واقع اولشدر که « نهی » لفظی ضم نون ایله
عقل و مدر که دینک اولان نهیه نك جمعیدر او معناده هدی
و زننده اوله رق مفرد دخی اولور . علی ما ذکر فی القاموس)

(۱۹)

سَيَعْبِدُ اللّٰهَ كَمَا مِنْهُمْ * وَسَيَجْزِي فَاعِلًا مَا قَدَفَعَل

انلردن هر برینی جناب حق بعث واحیا ایله جک وهر کسه
عنه کوره جزا ایله جکدر .

(جزا دیو بر عکاک عوض و مقابله دیرلر کرک خیر او اسون کر کسه
شر . ناظم رحمة الله علیه دنیا نك کیمسه به قالمدیغنی یعنی
ایدن کوتودن هیچ کیمسه دنیا ده پایدار اوله میوب هر کس
عریفی آخر ایدرک بو کهنسه سرای عالی براقوب کتدیکنی
بیاندن صکره بویتنده کیمسه نك ایندیکنی یا نسه قالمیوب ایملک
ایدنلر ایملک و کملک ایدنلر کملک و کوتولک کورمک اوزره بر روز جزا
اوله جغنی وهر کس ایتدیکنی اوراده بوله جغنی اکلامشدر که

بزم عین ایمان و مقتضای نص قرآنزده بودر • حقوق عبادك
 غیرى اولان کناهلرک دین و ایمانی اولانلر حقنده عفوئ الطاف
 الهیهدن مأمول و مرجو اولوب فقط حقوق عباده متعلق
 ما تمک عفو و غفرانی بیهه حال اصحابیله استیحلاله متوقفدر •
 تکیم اون برنجی بیتک ذیلنده دخی افاده اولمشددر • بناء
 علیه انسان اولانه لازم کاور که کیمسه نک حق و آلاجنی ذمتنه
 کچرمسون و خلقتک عرض و ناموسنه و سائر درلو حقوقنه
 تعدی ایلسون)

(۲۰)

ای بنی اسمع وصایا جعت * حکما خصت بها خیر الملل

ای اوغلیغزم دکله شول نصائح و وصایایی که خصائص
 اسلامیهدن اولان برطاقم حکم و فضائلی حاویدر •

(جعت کلمه سی « وقتلوا تقتیلا » آیتنده اولدیغی کبی
 تکثیری افاده ایچون تفعیل باینه نقل اولمشلردندر • (خیر
 الملل) قولندن استعیدن بالله « کنتم خیرامة اخرجت للناس
 تأمرون بالمعروف و تنهون عن المنکر » آیتی ناطق اولدیغی
 اوزره ملت اسلامیه مراددر • عالمده ادیانک خیر لیبسی اودر
 آسایش جهان بتون اودین عالینک ثمراتیدر - عالمه تربیه

و فضیلتی بودینک دلاور لری تلقین ایتمشدر . قانیدیکه ناظماک
 (خصت بها خیر الملل) دیمسی چونکه اید، جکی نصیحت
 تحصیل علم و معرفت و اکتساب اسباب مزیت و مکرمت
 خصوصاتی توصیه دن عبارت اولوب بونک ایسه خصائص
 اسلامیة اولسی دینز اعمال صالحه ایله اخلاق حسنه بی
 جامع اوله رق فضائل علم حقنده پک چوق آیت و حدیث
 ورودی و صحت عمل و اعتقادک علمه توقفی حسبله خصوصات
 مذکورہ نیک برجه و صایای دینیه دن و ملل سائر جه اغراض
 دنیویه مرتبانتدن بولند یغنه مبنیدر)

(۲۱)

اطلب العلم ولا تکسل فا * ابعدا الخیر علی اهل الکسل

طلب علمه فتور ایتمیوب سه بی ایله که خیر و فضیلت اهل فتوره
 کوره نقدر او زاقدر .

(۲۲)

احتفل بالفقه فی الدین ولا * تشتغل عنه بمال و خول

دینده تفقهمه یعنی دقائق دینی درک ایچون فقه و حدیث و تفسیر
 تعلمنه متهی و ساعی اول . انی بر اقوب خدم و حشم و جمع
 مال و درم ایله مشغول اوله .